LVO Bondestam Orian 21.09.2021

Asia

Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2022 ja asetuksen (EU) 2021/92 muuttamisesta tiettyjen muilla vesillä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien osalta, ICES:n neuvot lohen ja läntisen turskan osalta

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 11.10.2021 - 12.10.2021

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Maatalous- ja kalastusneuvoston on kokouksessaan 11-12.10.2021 määrä päättää Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2022 komission antaman ehdotuksen perusteella. Ehdotus käsitellään syys-lokakuussa valmistelevasti BALTFISH:ssa ja neuvoston kalastustyöryhmässä.

Suomen vaikuttamista varten BALTFISH:ssa ja neuvostossa sekä komission suuntaan on tarpeen muodostaa kanta silakan, kilohailin, punakampelan ja itäisen turskan lisäksi myös lohen ja läntisen turskan kalastusmahdollisuuksista.

Valtioneuvoston kanta

Peruskanta

Suomi kannattaa Itämeren kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodelle 2022 siten, että kalakantoja hyödynnetään kestävää enimmäistuottoa (Maximum Sustainable Yield, MSY) koskevan EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti.

Kalastusmahdollisuudet tulee siten vahvistaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen 2016/1139 Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevan monivuotisen suunnitelman ja ICES:n niitä koskevan uusimman tieteellisen neuvon perusteella.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC

ICES:n tieteellinen neuvo

ICES:n neuvon mukaan sekä kaupallisen että vapaa-ajan kalastuksen lohisaalis meren sekakantakalastuksessa tulisi olla nolla kalaa vuonna 2022. ICES:n neuvon mukaan tiettyjä kalastusmahdollisuuksia olisi kuitenkin mahdollista antaa Pohjanlahdelle, Saaristomerelle, Pohjoiselle-Itämerelle (leveyspiirin 59°30´N pohjoispuolella) ja Ahvenanmerelle, jos näillä alueilla voidaan toimeenpanna alueellista ja ajallista säätelyä.

Näiden alueiden rannikkokalastuksessa neljän merimailin sisäpuolella perusviivoista laskettuna saadaan vain Pohjanlahden joista peräisin olevien vahvempien lohikantojen yksilöitä.

ICES katsoo, että jos edellä mainitulla alueella kalastus voidaan rajata nykyiseen rannikkokalastukseen kutuvaelluksen aikana (toukokuun alun ja elokuun lopun väliselle ajalle), lohen kokonaissaalis kyseisellä merialueella voisi olla enintään 75 000 lohta. Tämän määrän saisi kalastaa ainoastaan Pohjanlahdella, Saaristomerellä, Pohjoisella-Itämerellä (leveyspiirin 59°30´N pohjoispuolella) ja Ahvenanmerellä, eli ICES osa-alueilla 29N, 30 ja 31 ja vain Suomen ja Ruotsin kalastajien toimesta.

ICES:n neuvon perusteella lohen sekakantakalastus Itämeren pääaltaalla leveyspiirin 59°30´N eteläpuolella tulisi heikkojen lohikantojen elvyttämiseksi kieltää. Kielto koskisi myös alueella harjoitettavaa lohen vapaa-ajankalastusta.

Valtioneuvoston kanta

Suomi kannattaa lohen sekakantakalastuksen kieltämistä Itämeren pääaltaalla osa-alueilla 22-28 ja 29S (leveyspiirin 59°30´N eteläpuolella). Tämä auttaisi vahvistamaan heikkoja Itämeren pääaltaan lohikantoja ja lisäisi Pohjanlahden lohijoista peräisin olevien lohien vaellusta Suomen ja Ruotsin rannikoille ja jokiin.

Suomi kannattaa ICES:n neuvon mukaista ratkaisua rannikkokalastukselle siten, että lohisaalis osa-alueilla 29N, 30 ja 31 olisi ICES:n esittämä enintään 75 000 lohta. Tämän mukaisesti vuoden 2022 TAC kaupalliselle kalastukselle tulisi asettaa vuoden 2021 tasolle 94 496 loheksi, jolloin vuoden 2022 kaupallisen kalastuksen kansallisiksi hyödynnettävissä olevaksi kiintiöiksi ja saalismääräksi tulisi enintään noin 51 000 lohta koostuen ainoastaan Suomen (25,8 %) ja Ruotsin (28 %) kiintiöihin perustuvasta kalastuksesta osa-alueilla 29N, 30 ja 31. Suomi kannattaa lisäksi lohenkalastuksen sallimista vain neljän merimailin sisäpuolella sekä kalastuskauden rajoittamista toukokuun alusta elokuun loppuun.

ICES:n vuotta 2020 koskevat tiedot osa-alueiden 29N, 30 ja 31 osalta osoittavat seuraavat saalisosuudet:

- Vapaa-ajankalastus merellä (9,5 % koko saaliista, 5 500 lohta 2020),
- Raportoimaton lohissaalis (8 % koko saaliista, 4 603 lohta 2020, yli 90 % Ruotsin puolelta),
- Hylkeiden vahingoittamat lohet (3,5 % koko saaliista, 2 008 lohta 2020), ja
- Vapautetut alamittaiset (kuolleet) lohet (0,8 % koko saaliista, 485 lohta 2020)

Nämä muut saalisosuudet muodostavat yhteensä 21,8 prosenttia, joka vastaisi 16 350 lohta vuodeksi 2022 esitetystä 75 000 lohen saalismäärästä. Näiden saalisosuuksien huomioon ottaminen merkitsisi, että osa-alueiden 29N, 30 ja 31 kaupallisen kalastuksen edellä mainittu Suomen ja Ruotsin yhteinen 51 000 lohen kiintiömäärä olisi vähemmän kuin ICES:n neuvossa esitetty 75 000 lohta osa-alueille 29N, 30 ja 31 vähennettynä edellä mainituilla kyseisen alueen muilla saalisosuuksilla (75 000 – 16 350 = 58 650 lohta).

Suomen ja Ruotsin lisäksi muut jäsenvaltiot eivät voisi hyödyntää lohikiintiöitään, koska lohen kalastus olisi Itämeren pääaltaalla kokonaan kielletty. Lisäksi lohenkalastus on asetuksen 2019/1241 perusteella kielletty kesäkuun alusta syyskuun puoliväliin Itämeren

pääaltaalla ja Pohjanlahdella neljän merimailin ulkopuolella perusviivoista mitattuna, eikä muiden jäsenvaltioiden kalastusaluksilla ole pääsyä 12 merimailin sisäpuolelle Suomen aluevesille, eikä Ruotsin vesille neljän merimailin sisäpuolelle. Muiden jäsenvaltioiden kalastusalukset eivät siten pääsisi kalastamaan lohta ICES:n esittämälle alueelle (osa-alueet 29N, 30 ja 31).

Suomi voi hyväksyä Itämeren pääaltaalla muiden lajien pyynnille välttämättömät lohen sivusaaliskiintiöt, jotka tulee asettaa mahdollisimman alhaiselle tasolle ja siten että heikkoihin lohikantoihin kuuluvia yksilöitä saadaan mahdollisimman vähän saaliiksi. Myös osa-alueilla 29N, 30 ja 31 tulisi sallia lohen sivusaaliit syyskuun ja huhtikuun välisenä aikana, kun lohenkalastus olisi kielletty, sekä neljän merimailin ulkopuolella. Sivusaaliskiintiöt ovat tarpeen lohisaaliiden purkamisvelvoitteesta johtuen, koska muiden lajien pyynnissä saadaan sivusaaliina satunnaisia lohia ja ne tulee purkaa maihin ja kirjata kiintiöihin.

ICES arvioi, että puolalaisten harjoittama laiton kalastus oli vuonna 2020 pysynyt avomerellä vähäisenä 200 lohen määränä, minkä arvioidaan olevan taimenen avomerikalastuskiellon seurausta. Suomi pitää erittäin tärkeänä kyseisen kiellon jatkamista.

Suomi edellyttää, että komissio ja jäsenvaltiot edelleen valvovat, että Itämerellä ei harjoiteta laitonta lohenkalastusta ja että lohenkalastuksen edellä mainittua kieltoa Itämeren pääaltaalla noudatettaisiin. Valvonnalla tulee estää laittoman kalastuksen harjoittaminen ja jos sellaista todennetaan, se on viipymättä ja kokonaan eliminoitava. Samalla tulee varmistaa, että kalastuksen valvontaan varattuja resursseja ja EU rahoitusta kohdennetaan riittävästi nimenomaisesti lohen ja taimenen kalastuksen valvontaan. Lisäksi Suomi kannattaa kaikkia mahdollisia toimia, joilla lohen laitonta kalastusta voidaan vähentää.

Suomi pitää erittäin tärkeänä, että Itämerelle saadaan lohen monivuotinen suunnitelma. Lisäksi Suomi katsoo, että kaikki kalastuskuolevuus tulee ottaa huomioon kalastuksen säätelyssä.

Suomenlahden lohen TAC

ICES:n neuvon mukaan kalastuksen kokonaissaaliin merellä ei tulisi ylittää 11 800 lohta. Tästä määrästä tulisi vähentää hylkeiden vahingoittamien lohien sekä vapautettujen alamittaisten (kuolleet) lohien määränä 1 298 lohta (11 %) ja arvioituna raportoimattomana saaliina 354 lohta (3 %) sekä Venäjän osuus (9,3 % 10 148 lohesta) 944 lohta. EU:n TAC olisi siten 9 204 lohta.

Suomi kannattaa Suomenlahden lohen TAC:n vahvistamista tieteellisen neuvon mukaisesti 9 204 loheksi.

Läntisen turskan TAC

Suomi kannattaa läntisen turskan TAC:n vahvistamista tieteellisen neuvon perusteella vain sivusaaliiden tarpeita varten tai vähäiseksi perustuen muihin tehokkaisiin kalastuksenrajoitustoimiin.

Yhteisymmärryksen saavuttamiseen tarvittava neuvotteluvara

Suomi on valmis hyväksymään sellaisia neuvotteluprosessin aikana esille tulevia muutoksia komission epäviralliseen asiakirjaan sisältämiin ehdotuksiin, jotka ovat ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävän kalastuksen ja varovaisuusperiaatteen mukaisia sekä ovat tarpeen poliittisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi neuvostossa.

Pääasiallinen sisältö

Kansainvälinen merentutkimusneuvosto ICES antoi 15.9.2021 Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden sekä Suomenlahden lohta ja 10.9.2021 läntistä turskakantaa koskevat neuvonsa.

ICES:n tieteelliset neuvot muodostavat perustan kalastusmahdollisuuksille vuodelle 2022. Tieteelliset neuvot ja niihin liittyvät luvut on esitetty alla:

Itämeren kalakanta	**EU TAC 2021**	**Suomen kiintiö vuonna 2021 (ilman siirtoja vuodelta 2020)**	**ICES:n neuvo vuoden 2022 kalastusmahdollisuuksista**
Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohi	94 496	24 417	0 Pääaltaalle / 75 000 Pohjanlahdelle
Suomenlahden lohi	8 883	7 972	10 148 - 11 800
Läntinen turska	4 000	34	698*
* Kaupallinen ja vapaa-ajan kalastus			

EU:n yhteisestä kalastuspolitiikasta annetun perusasetuksen 1380/2013 artiklassa 2 olevan tavoitteen mukaan kalakantoja tulisi hyödyntää kestävän enimmäistuoton MSY:n (Maximum Sustainable Yield) mukaisesti vuoteen 2015 mennessä ja asteittain viimeistään vuoteen 2020 mennessä kaikkien kalakantojen osalta.

MSY määritellään ICES:n suosituksissa kalakannan kutukannan sekä kalakannan kalastuskuolevuuden perusteella. Kalakannan katsotaan olevan MSY –tilassa, kun kutukanta on määriteltyä kokoa suurempi ja kalastuskuolevuus määriteltyä tasoa pienempi. ICES määrittelee lohikantojen MSY tilaa vaelluspoikastuotannon perusteella.

Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC ja Suomenlahden lohen TAC kattavat molemmat useita lohikantoja, joiden tila vaihtelee suuresti. Vahvimmat lohikannat ovat Perämeren suuret lohikannat, jotka poikastuotannon perusteella ovat MSY tilassa tai lähellä sitä. Esimerkiksi Tornionjokeen on kesällä 2021 noussut runsaasti lohta. Kattilakoskella olevan kaikuluotauslaskennan perusteella elokuun lopulla saavutettiin 86 000 lohen lukumäärä, joka on 2009 alkaneen laskennan kolmas suurin havainto. Pohjanlahdella on myös eräitä heikommassa tilassa olevia lohikantoja, mutta Itämeren pääaltaan lohikannat ovat erityisen heikossa tilassa.

ICES tuo neuvossaan erityisesti esille, että sekakantakalastus on uhka heikoille lohikannoille, erityisesti Itämeren pääaltaalla, jossa kaikki heikot lohikannat käyvät syönnöksellä. Tämän vuoksi lohenkalastusta tulisi tällä alueella lopettaa.

Suomenlahden villit lohikannat (Viron lohijoet Keila, Vasalemma ja Kunda) ovat poikastuotannon perusteella osoittaneet merkittävää elpymistä. Keila ja Kunda ovat poikastuotannon perusteella saavuttaneet MSY tilan.

ICES toteaa lisäksi, että Suomenlahden alueella pääosa lohista ovat istutettuja. Lohenkalastus Suomenlahdella tulisi kohdentaa istutettuun loheen mm. hyödyntämällä eväleikkauksia.

Läntisen turskakannan tila on heikentynyt merkittävästi alle varotasoa eikä uutta kantaa vahvistavaa vuosiluokka ole syntynyt. ICES neuvoo siksi, että läntisen turskan kalastusta rajoitettaisiin merkittävästi.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 43 artiklan 3 kohta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

SEUT 43 artiklan 3 kohdan mukaan neuvostolla on toimivalta päättää kalastusmahdollisuuksista.

Kansallinen valmistelu

Kalastusjaosto 7.6.2021 (E 73/2021 vp, ICES:n tieteelliset neuvot Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2022)

Kalastusjaosto 3.9.2021 (E 98/2021 vp, komission ehdotus Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2022)

Kalastusjaosto 21.9.2021 ICES:n tieteelliset neuvot lohen ja läntisen turskan kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2022

Eduskuntakäsittely

E 73/2021 vp, MmVL 14/2021 vp, YmVL 16/2021 vp

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Neuvoston vahvistamat TAC:t ja kalastuskiintiöt eivät vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön.

Kalastuselinkeinon ohjaus kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain 1144/1991 mukaan Ahvenanmaan toimivaltaan. Ahvenanmaan maakunnan hallituksella on edustaja kalastusjaostossa.

Taloudelliset vaikutukset

Lohenkalastuksen kieltäminen Itämeren pääaltaalla ei aiheuttaisi menetyksiä suomalaisille kaupallisille kalastajille, koska lohenkalastus harjoitetaan yksinomaan osa-alueilla 29N, 30, 31 ja 32. Samoin kalastuskauden ja –alueen rajoittaminen touko-elokuulle neljän mailin sisäpuolelle Suomen aluevesillä käsittäisi valtaosan nykyisestä kaupallisesta pyynnistä.

Lohi on usealle rannikon kaupalliselle kalastajalle keskeinen saalislaji, joka toimii tärkeänä perustana muullekin kalastukselle. Lohen kalastusmahdollisuuksien mahdollista pienennystä olisi vaikeaa korvata muiden lajien kalastusta lisäämällä, joten vähenemä aiheuttaisi taloudellisia menetyksiä ja heikentäisi edelleen rannikkokalastuksen toimintaedellytyksiä ja uusien kalastajien tuloa alalle sekä kotimaisen kalan tarjontaa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Itämeren jäsenvaltiot ovat BALTFISH:ssa pyrkineet yhteisymmärrykseen tulevan vuoden TAC:sta. Latvian puheenjohdolla pyritään myös vuoden 2022 TAC:sta yhteisymmärrykseen BALTFISH:ssa.

Asiakirjat

11398/2021 PECHE 283 + ADD 1
11432/21 PECHE 284

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Kalatalousneuvos Risto Lampinen, MMM/LVO, puh. 0295 162458
Neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, MMM/LVO, puh. 0295 162494

EU/2021/0953

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto kalastus (EU 17), kalastus
Hoitaa	**MMM**
Tiedoksi	ALR, EUE, UM, VM, VNK, VTV, YM